

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә аерым мәсьәләләрне жайга салу турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2018 елның 19 декабрендә
кабул ителде

1 статья. Әлеге Законның жайга салу предметы

Әлеге Закон “Россия Федерациясендә юл хәрәкәтен оештыру турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында” 2017 елның 29 декабрендәге 443-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – Федераль закон) нигезендә Татарстан Республикасы территориясендә юл хәрәкәтен оештыру, шулай ук парковкалар эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру өлкәсендә аерым мәсьәләләрне жайга сала.

2 статья. Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыруны хокукий жайга салу

Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыруны хокукий жайга салу Федераль закон, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясенең бүтән норматив хокукий актлары, әлеге Закон һәм аларга таянып кабул ителә торган Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, муниципаль норматив хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 статья. Әлеге Законда кулланыла торган тәп тәшенчәләр

Әлеге Законда кулланыла торган тәп тәшенчәләр Федераль закондагы мәгънәләрендә кулланыла.

**4 статья. Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә
Татарстан Республикасы башкарма хакимиияте органнары
вәкаләтләре**

1. Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты вәкаләтләренә тубәндәгеләр керә:

1) юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә Россия Федерациясенең дәүләт сәясәте нигезендә Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә республика сәясәтен эшләү һәм гамәлгә ашыру;

2) Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендәге вәкаләтле органын билгеләү (алга таба – вәкаләтле башкарма хакимият органы);

3) юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә республика дәүләт тикшереп торуын гамәлгә ашыру тәртибен билгеләү;

4) региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларында юл хәрәкәтен оештыру чарапарын гамәлгә ашыру буенча эшләр башкарга һәм хезмәтләр күрсәтүгә Татарстан Республикасы бюджеты финанс чыгымнарының Федераль законның 5 статьясындагы 1 өлешенең 13 пунктында каралган методика нигезендә билгеләнгән нормативларын раслау;

5) Федераль законның 5 статьясындагы 1 өлешенең 14 пунктында каралган методик рекомендацияләр нигезендә региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларында, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларында түләүле парковкалардан файдаланган өчен түләү күләмен исәпләү методикасын, шулай ук аның максималь күләмен билгеләү;

6) юл хәрәкәтен оештыруның региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары йә аларның өлешләре өчен эшләнә торган проектларын килештерүче органнар һәм оешмалар исемлеген билгеләү;

7) юл хәрәкәтен оештыруның муниципаль район, шәһәр округы яисә шәһәр жирлеге йә аларның өлешләре территориясе өчен, шулай ук уртак чикләре булган берничә муниципаль район, шәһәр округы яисә шәһәр жирлеге территорияләре өчен эшләнә торган комплекслы схемалары килештерелергә тиешле органнар һәм оешмалар исемлеген билгеләү;

8) Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

2. Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә вәкаләтле башкарма хакимият органы вәкаләтләренә тубәндәгеләр керә:

1) региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларында юл хәрәкәтен оештыру һәм мониторинглау;

2) региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларында юл хәрәкәтен оештыруның техник чарапарын урнаштыру, алмаштыру, сүтү һәм карап тоту;

3) гомуми файдаланудагы парковкалар реестрын алып бару тәртибен билгеләү;

4) региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларында урнашкан гомуми файдаланудагы парковкалар реестрын алып бару;

5) Федераль законның 18 статьясындағы 8 өлеше нигезендә юл хәрәкәтен оештыруның региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары йә аларның өлешиләре өчен эшләнә торган проектларын раслау;

6) юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә республика дәүләт тикшереп торуын гамәлгә ашыру;

7) Федераль закон һәм әлеге Закон белән вәкаләтле башкарма хакимият органы вәкаләтләренә кертелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты һәм вәкаләтле башкарма хакимият органы юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә үз вәкаләтләрен турыдан-туры яисә алар вәкаләт биргән ведомство буйсынуындагы оешмалар аша гамәлгә ашыралар.

5 статья. Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә муниципаль районнарның, шәһәр округларының һәм шәһәр жирлекләренең жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) жирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында юл хәрәкәтен оештыру һәм мониторинглау;

2) жирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында гомуми файдаланудагы парковкалар реестрын алып бару;

3) жирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларын урнаштыру, алмаштыру, сүтү һәм карап тоту;

4) Федераль закон белән жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

2. Жирле үзидарә органнары юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендә үз вәкаләтләрен турыдан-туры яисә алар вәкаләт биргән ведомство буйсынуындагы оешмалар аша гамәлгә ашыралар.

6 статья. Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәлелеген тәэмин иту

1. Татарстан Республикасында юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәлелеген тәэмин иту Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең, жирле үзидарәнең юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендәге вәкаләтле органнары тарафыннан юл хәрәкәтен оештыру чараларын гамәлгә ашыру ярдәмендә башкарыла, аларга түбәндәгеләр керә:

1) транспорт чаралары хәрәкәтен транспорт чаралары категорияләренә, хәрәкәт тизлегенә һәм юнәлешенә карап бердәй төркемнәргә бүлүне дә кертеп,

юлларда транспорт чарапын бүлүгө идарә итү, аларны хәрәкәтен вакыты буенча бүлү;

2) юлларның үткөрү мөмкинлеген арттыру, шул исәптән юл хәрәкәтенә тоткарлыклар тудыруга китерә торган яисә аның иминлегенә яный торган шартларны бетерү, божралы кисешү урыннарын һәм юлларның күшүлүүн булдыру, юл чатларын реконструкцияләү һәм транспорт киселеше юлларын төзү ярдәмендә;

3) светофор белән жайга салу циклларын оптимальләштерү, светофор объектларына идарә итү, жайлыштыра торган идарә итүне дә кертеп;

4) юл хәрәкәтен оештыру документларында билгеләнгән территорияләр чикләрендә светофор объектларының (светофорларның) эшләвен килештерү (координацияләү);

5) жәяүлеләрнең һәм велосипедта йөрүчеләрнең хәрәкәтен тәэммин итү максатларында инфраструктуралы үстерү, шул исәптән жәяүлеләр өчен юл аша чыгу урыннарын төзү һәм жиһазлау;

6) маршрут транспорт чарапы хәрәкәтендә өстенлек керту;

7) парковка мәйданнарын арттыру (бигрәк тә юллардан читтә);

8) транспорт чарапы хәрәкәтенә вакытлыча чикләүләр керту яисә аны вакытлыча туктату.

2. Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенен, жирле үзидарәнең юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендәге вәкаләтле органнары юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәлелеген тәэммин итү чарапын әлеге статьяның 1 өлешендә курсателгән, зарурлыгы нигезләве юл хәрәкәтен оештыру документларында булган гамәлләрне башкару ярдәмендә күрергә тиеш.

3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты, жирле үзидарә органнары тиешенчә региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларында, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларында юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәлелеген тәэммин итү максатларында билгеле бер төрдәге (типтагы), категориядәге, экологик классстагы транспорт чарапына, аларның пассажирлар белән тулы булуына карата, шулай ук билгеле бер көннәргә һәм тәүлек вакытына карата транспорт чарапы хәрәкәтенә вакытлыча чикләүләр кертергә яисә аны вакытлыча туктатырга хокуклы.

4. Юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәлелеген тәэммин итү максатларында транспорт чарапы хәрәкәтенә вакытлыча чикләүләр керту яисә аны вакытлыча туктату турында карап кабул ителгән очракта, юл хәрәкәтен оештыру өлкәсендәге вәкаләтле башкарма хакимият органы, вәкаләтле жирле үзидарә органнары халыкка транспорт хезмәте курсату сыйфатын арттыруга юнәлдерелгән компенсация чарапы (дайми рәвештә пассажирлар йөртү һәм багаж ташу маршрутларының эшләү сыйфатын арттыру, дайми рәвештә пассажирлар йөртүнен һәм багаж ташуның яңа маршрутларын ачу яисә дайми рәвештә пассажирлар йөртүнен һәм багаж ташуның гамәлдәге маршрутларының пассажирлар йөртү һәм багаж ташу мөмкинлекләрен арттыру, парковкалар (парковка урыннары) оештыру, велосипедта йөрүчеләрнең хәрәкәтен тәэммин итү максатларында инфраструктуралы үстерү, башка шундай чараплар) күрергә тиеш.

7 статья. Тұләүле парковкалар урнаштыруны тыю

Тұләүле парковкаларны белем бирү оешмалары, шул исәптән мәктәпкәчә белем бирү оешмалары, дәүләт һәм муниципаль сәламәтлек саклау системаларының медицина оешмалары, дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары һәм дәүләт хезмәтләре, муниципаль хезмәтләр күрсөтүче оешмалар урнашкан биналар янәшәсендәге территорияләрдә, шулай ук торак законнары нигезендә күпфатирлы йортларның гомуми мәлкәтенә караган жир кишәрлекләрендә урнаштыру тыела.

8 статья. Тұләүле парковкадан тұләүсез файдалану хокуки

1. Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдә урнашкан тұләүле парковкалар тұбәндәге очракларда тұләүсез файдаланыла:

1) эш көннәрендә һәм шимбә көннәрендә жирле вакыт буенча 21 сәгать 00 минуттан алып 7 сәгать 00 минутка кадәр;

2) транспорт чарасы 15 минуттан да күбрәк булмаган вакытка тұктап торғанда;

3) ял көннәрендә һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәрендә.

2. Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдә урнашкан тұләүле парковка хужасы өлеге статьяның 1 өлешендәге 1 һәм 2 пунктларында билгеләнгән мондый тұләүле парковка тұләүсез файдаланыла торған вакытны арттырырга хокуклы.

3. Тұләүле парковкадан файдаланған өчен тұләү алу, Федераль законның 13 статьясындағы 8 өлешендә каралған транспорт чараларыннан тыш, I, II төркем инвалидлары, шулай ук III төркем инвалидлары идарә итә торған транспорт чараларына һәм мондый инвалидларны һәм (яисә) инвалид балаларны йөртө торған транспорт чараларына карата да рөхсәт ителми. Күрсөтелгән транспорт чараларына вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы билгеләгән тәртиптә бирелгән “Инвалид” тану тамгасы куелырга тиеш.

4. Тұләүле парковка хужасы тұләүле парковкадан тұләүсез яисә ташламалы файдалану хокуки бирелә торған тұләүле парковкадан файдаланучыларның, транспорт чараларының өстәмә категорияләрен билгеләргә хокуклы.

5. Инвалидлар идарә итә торған, шулай ук инвалидларны һәм (яисә) инвалид балаларны йөртө торған транспорт чаралары юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә маңсус юл йөрү билгеләре һәм (яисә) тамгалau белән билгеләнгән урыннарда урнаштырыла. Күрсөтелгән парковка урыннарында башка транспорт чаралары урнаштырылырга тиеш түгел.

9 статья. Тұләүле парковкалар булдыру һәм алардан файдалану түрінде каарны әзерләү хакында халықка хәбәр итү

Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары үзләре тарафыннан тұләүле парковкалар булдыру һәм алардан файдалану

турсындағы каарны өзөрлөү хакында халыкка рәсми материалларны һәм хәбәрләрне, норматив хокукий һәм башка актларны бастырып чыгару (халыкка иғълан итү) өчен дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары тарафынан гамәлгә куелған вакытлы матбугат басмаларында тиешле мәгълүматны, шулай ук үzlөренең “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чөлтөрендәге рәсми сайтларында түләүле парковкалардан файдалана башлауга кадәр 30 көннән дә соңға калмыйча түбәндәге мәгълүматны урнаштырып хәбәр итәргә тиеш:

- 1) түләүле парковкалардан файдалану зарурлығын нигезләүне, гомуми файдаланудагы парковкалардан файдаланган өчен түләү көртү ярдәмендә юл хәрәкәте өлкәсендә хәл ителүе планлаштырыла торган төп проблемаларны;
- 2) түләүле парковкалардан файдалана башлау датасын;
- 3) Татарстан Республикасы, муниципаль берәмлек территориясендә булдыру күз алдында тотылған түләүле парковкалар зоналарын;
- 4) түләүле парковкалардан файдалану тәртибен;
- 5) парковкалардан файдаланган өчен түләү күләмен һәм аны башкару тәртибен.

10 статья. Элеге Законның үз көченә керүе

1. Элеге Закон 2018 елның 30 декабреннән үз көченә керә.
2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты өлдөр Закон үз көченә көргөн көннән алыш өч ай эчендә шуши Законны гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган норматив хокукий актларны кабул итәргә тиеш.

Татарстан Республикасы
Президенты

Казан, Кремль
2018 ел, 20 декабрь
№ 103-ТРЗ

P.H. Миңнеханов